

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

*V edinosti je moč.

EDINOST izhaja 2 krat na teden vsako sredo in saboto o poludne. Cena za vse leto je 6 gld., za polu leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in v trafikah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnine, reklamacije in inserate prejema Opravištvo v Trstu 30.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu v via Torrente Tip. Huala; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznani in poslanice) se zaračunijo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

500 let

je prav danes, odkar je prišel Trst z okolico pod Avstrijo. Kakor smo uže večkrat pisali in temeljito dokazali, bilo je to spojenje Trsta in okolice z državo mogočih Habsburžanov prava sreča za to mesto. Trst brez Avstrije je riba brez vode; tega mesta si pač ne moremo misliti zunaj Avstrije, in ako ne bi bilo več Avstrije, moral bi Trst propadati od stopnje do stopnje, dokler bi postal neznanostno mesto; ker to kupčijsko mesto se ne more razvijati, ako ni za njim mogočna država, ki mu pošilja svojih pridelkov za izvoz in ako ne uvaža skoz to mesto pridelke in izdelke tujih dežel. — Največja nezmisel je torej v narodnostnem in tudi gmočnem obziru, ako se drzne kedo trditi, da Trst mora postati del italijanskega kraljestva. To je taka utopija, da ne bi vredna bila niti omembe, ako ne bi se bilo zgodilo po jako napačnih načelih nekaterih avstrijskih državnikov, da se je tukaj vgnjezdila jako nesramna in še bolj nenaravna stranka, pravi politični monstrum, ki oskrbuje v Trstu posle Italijanske Iredente. Kako nenaravno je politika te zaslapele tržaške stranke, to nam kažejo uže imena onih nihilistov, ki so ali deležniki atentata z bombami, ali pa pišejo iredentarske proklamacije, Oberdank, Dobrila, in mnogi drugi »vič-i« in »čič-i«, znani so kot najbolj zagrizli iredenti; a vsi ti so slovanskega pokoljenja, pravi renegati, katere renegate pač niso odgojili Italijani sami, ampak odgojili so jih in jih še odgojevajo napačne sisteme na Primorskem. Trst se množi skoro s samim slovanskim življenjem, a kaj to koristi, ko je tukaj sistema taka, da se mora uže drugo pokoljenje poitalijančiti zaradi tukajšnjih šol, uradov in sploh javnega življenja. Ni treba torej velikega razmišljanja, da vsakdanji politikar pride do sklepa, da je treba pred vsem v Trstu odstraniti uzroke renegatstva, da je treba podpirati z vso silo razvoj in napredek naše narodnosti, ki ne išče svoje sreče zunaj Avstrije, ampak ima naraven interes, da Avstrija obstoji in še mogočnejša postane.

Eno petstoletje je za nami, a drugo se začne jutri, prvo je našlo Slovane v največji tugi, kot prave robe, drugo jih najde v iskrenem boju za svojo narodnost, za svoje pravice, najde jih na potu omike in vsakovrstnega napredka. — Naj bi se z drugim petstoletjem začela tudi nova srečnejša doba in to bo, ako avstrijski državniki spoznajo pravo korist države in delajo na to, da Slovani, dozdej še vedno pod jebrovom zdihajoč, nastopijo po naravi podeljeno jim gospodarstvo v primorskih deželah.

Mi Slovenci in Hrvatje hočemo Avstrijo; mi sme na-njo tako navezani, da zunaj nje ne vidimo nobenega zagotovila za lastni obstanek, in torej iz srca želimo, da Trst postane deeno oko naše države, še bolj pa želimo, da si Trst zopet zadobi staro slavno ime: naj-zvestejše mesto. — Mi tržaški Slovenci in okoličani ne moremo petstoletnice boljše slaviti, nego da jutri pri sv. Ivanu povzdignemo svoje molitve k Bogu, da usliši naše najiskrenejše želje: da Trst ostane za vse čase eden najlepših dišerov habsburške kronske, da se razvija, raste in cvete, sedi in Avstriji v čast in slavo. V spomin na današnje petstoletnico pa priobčujemo našim čitateljem to le

Listino spomeniško združenja Trsta z Avstrijo.

V letu 1382, zadnji dan (30.) septembra meseca. Ind. V. V ime Gospodovo. Amen. Mi Leopold po božjej milosti vojvoda Avstrije, Štajerske, Koroške in Kranjske, gospod Marke Pordenonske, grof Habsburški, Tirolski, Feretski in Kiburški, markez (mejni grof) Burgovski, Trbiški in deželni grof Alzaški, pripoznavamo in izrekamo za-se in za svoje potomce (dediče), sedanje in prihodnje nastopnike, to-le:

Ker so nam poudarjali plemeniti, modri in zvesti naši predragi možje, občina, starešinstvo in meščani tržaškega mesta, da je do sedaj njihovo mesto trpelo velike in neznosne bede in stiske, kakor je sploh znano, po večkratnej promembi svojih gospodarjev; in ker so se očitno krajšale in razdirale za mesto in okolico tržaško sklenene pogodbe in dogovori, po katerih so se bili izročili predastnemu sedaj v Kristu pokojnemu očetu Markvardu, tedajnemu oglejskemu patrijarhu in njegovej cerkvi; in ker so se to vsestransko ugibali in razmišljevali, da meječ na neka naša posestva, zemljišča in pokrajine z njih okolico, utegnemo jih Mi odslej vspešniše braniti, nego bodi si kateri drugi knez ali mogotec, — in vzlasti posebno to uvaževaje, da nekateri izmej naših pokojnih pred-

nikov so nekdaž imeli in uživali v tržaškem mestu pošteno pridobljene pravice, katere po dadnem nastopniškem pravu postavno na nas prebajajo: — ker so do nas poslali svoje, mestne in tržaškega okraja upravitelje, modre, poštene možake: *Adelma Petáč* (Petaz), *Antona Dominikovega* (de Dominico) in *Nikolaja Pika* (de Picha), kot besednike, poslance in poročnike v ta namen postavno in vezavno izbrane in popolnem pooblaščen, da Nas povabijo, sprejmejo in pripozna za svojega in gor omenjenega mesta, gradov, okolice in okoličnih prebivalcev naravnega in pravega gospodarja, ki naj bi jim z božjo pomočjo bil osobit in mogočen branitelj, kakor je to vse natančno razvidno iz javne listine, ki je potrjena s pečatom občine in našega mesta Trsta, ki je nam izročena in pripuščena po zgoraj omenjenih upraviteljih in poročnikih: — Mi, prej omenjeni vojvoda priznavamo z milostivo blagostjo njih radovoljno pokorščino, ter sprejemamo z njimi in z vsemi meščani in okoličani spodaj napisane pogoje, določbe in uredbe, ter jih potrjujemo po teh le natančnih točkah:

Prvič si Mi, prej omenjeni vojvoda, potomci in nastopniki naši obdržimo mesto in okolico tržaško, gradove omenjene, vse meščane i stanovalec, vse njih imetja in posestva, naj se nahajajo kder koli, zoper katero si bodi osebo, ter si nalagamo dolžnost vladati in braniti, kakor to delamo in vedno ravnamo z drugimi zvestimi podložniki; — in da omenjenega tržaškega mesta in njegovih pravic in posestev nikdar posamezniku, nikakej družbi ne prodamo, zastavimo, ni v najem ne damo ali naj si bo kot dednino ali užitnino (fevd), ali na katerej koli način ne izročimo in podelimo, ampak nikako ne oddamo iz svojih rok in polnolastja imenovanega tržaškega mesta, ni gradov, ni okolice, ter da morajo na veke ostati združeni z gospodarstvom in naslovom avstrijskih vojvod.

Dalje Mi, omenjeni vojvoda, naši potomci in nastopniki imamo in si pridržujemo oblast dajati, odločevati in postavljati po svojeji volji glavarja imenovanemu mestu, ter predma se po starej navadi sme vsako leto premenjati oseba glavarja v rečenem mestu, naj ostane pridržana nam in potomcem in nastopnikom našim posebna pravica, da moremo glavarja v službi puščati, dokler nas bo volja, razen, ako bi ga iz pravičnih in tehtnih uzrokov morali odstraniti in z drugim zamenjati.

Glavar, katerega Mi postavimo, naj ima dva namestnika kot prisednika, ki naj bosta dobro izurjena in vešča v cerkvenem in svetovnem pravu, pa še več uradnikov za svojo hišo po pravilih in zahtevah tržaških zakonov.

Omenjeni glavar bo moral prejemati vsako leto od občine in svetovalstva tržaškega 4000 malih lir (okolo 6000 gld.) za svoj in svojih uradnikov službo in trud. Isti glavar ima dolžnost mesto in okolico, večkrat omenjeno, — meščane in katerekoli ondanšnje stanovnike zvesto vladati in braniti po mestnih pravilih, šegah in navadah. Ta pravila se stalno potrdé, da imajo kakor do zdaj i za potomce Naše veljati brez vsake zvižaje in goljufije.

Dalje, zastran katerekoli razzodbe, proti kojey bi utegnol naš rečeni glavar pritožiti se, naj občina i svetovalstvo (starešinstvo) tržaško določé dvakrat v letu t. j. konec vsacih šest mesecev, sodnike in zmóžne uradnike, ki naj po pravilih, šegah in navadah omenjenega mesta preiskujejo in razsojajo, je li predlagana pritožba — pravična ali krivična.

In karkoli se bo v Trstu dobivalo denarja, za kazni in globe zaradi zločinov, prestopkov ali prelomljenja zakonov, polovica tega zneska naj bude naša, kot naravnemu gospodarju pripadajoča.

Tudi ukazujemo, da omenjene denarne kazni, vino spodaj naznanjeno, dac, mitnino, užitnino in vsak drugi davek ki je v omenjeney tržaškej pokrajini, naj tirjajo in pobirajo oni uradniki, katere bomo Mi ali naši dediči in nastopniki po svojeji oblasti za to imenovali in določevali. Druga polovica zneska denarnih glob (kazni) naj ostaja mestnej blagajnici za tržaško občino, da iz tega plačujejo glavarju onih 4000 malih lir kot njegovo službeno plačo, ter da svojemu gospodarju (Nam), in našim dedičem in našim nastopnikom pošiljajo spodaj zaznamovano vino, ki nam gre kot vsakoletni davek, isto, da vzmognejo izplačevati lečnike (zdravnike) i uradnike mestne in popravljati zidove, mestna vrata, mostove in ceste i kar si bodi po zahtevi mestnih potrebščin.

Dalje, Mi, večkrat imenovani vojvoda, in naši dediči in nastopniki vdobimo pravico nalagati omenjenemu Trstu davke, cestnino, užitnino, uvožnino in izvožnino in sicer vse to prejemati v mestu ali zunaj mestnih vrat, kakor nam bude ugajalo, pa vendar s

temi-le pogoji: O i vsake robe, ki se izvažá po morju ven iz tržaškega mesta, naj se plača našej gosposki davek, mitnina, cestnina, izvožnina razen od vina ribole, od kojega se nema čisto nič plačevati.

Isto tako naj se od robe, ki bo de v Trst prihajala po morju, vplača davek, mitnina, uvožnina, kakor se odredi, razen od one robe po morju v Trst uvožene, ki je odmenjena za hrano in porabo meščanom in ondanšnjim stanovalcem, kakor je pšenica, sol, vino, grozdje in druge jestvine. To vse naj bude, izvzemši prevaro, popolnem pristo vsacega davka, mitnine, uvožnine. Tudi od živine, ki po suhem od zunaj prihaja in se goni v tržaško mesto, pa skoz mesto dalje, naj se plačuje Nam in našej gosposki davek, mitnina, cestnina, kakor bude naloženo. Ona živina, blago, ali kar je uže, ki ostane za porabo v mestu ali okolici, ter po suhem prihaja v Trst ali v tržaški okolični okraj, pa se ne grene dalje drugam, naj bude popolnem oproščeno vsakotere davščine, mitnine, cestnine.

Dalje naj si rečeno mesto, občina, žiteljstvo tržaško postavja svoje svetovalce, uradnike in služabnike po zakonih, šegah in navadah, veljavnih v njegovem mestu. Isto tako bodo morali meščani tržaški, in njih dediči in potomci izročevati in dajati kot vsakoletni davek dne svetega Justa mučenika t. j. v 2. dan novembra meseca, Nam, omenjenemu vojvodi, dedičem in nastopnikom našim, 100 čebrov najbolje rebole, vina, ki se v tistem letu pridelá.

Dokler bosta ona dva gradova Mokó (Muhov) in Mokolán (Mogilán) na mestne troške v varstvu in oskrbovanji Tržačanov, naj istih gradov stražniki, katere mesto vsak mesec tja pošlje, našemu glavarju osobno prisegajo, da bodo z gradovoma vrel našemu gospostvu, dedičem in nastopnikom našim vedno zvesto udani in pokorni, dokler sami ne prevzamemo oskrbovanje omenjenih gradov ter družih stražnikov tja ne odločimo.

Dalje in slednjič naj se rečenemu mestu in stanovalcem tržaškim nikakor ne prikrajšajo njih dohodki, niti naj se bolj ne obtežijo, nego je bilo zgoraj določeno, razen ako bi se to zgodilo na izrečno zahtevanje Naše ali naših (potomcev in nastopnikov), in po sklepu gori označenih meščanov in okoličanov tržaških.

Mi, vojvoda Leopold smo potrdili in potrjujemo zase in za svoje dediče in nastopnike, po izvestnem znanju, vse skupne in posamezne zgornje določbe, proseč česti vrednega našega notarja in podpisane plemenite može, naj se v spričevanje resnice tega pisma in kar je v njem, s pisarjem vred podpišejo.

Dano in obravnano v Našej grajščini v Gradcu, v vojvodskej dvorani, leta tisoč tristo in osemdeset in drugega po Kristovem rojstvu, indikcije pete, zadnjega dne meseca septembra, ob uri večernic ali blizo tačas v pričó mene podpisane javnega notarja, in v pričó prečastnega v Jezusu Kristu očeta gospoda Friderika škofa brinsenskega, kanclerja naše vojvodske pisarnice; v pričó slavnih gospodov Gotfrida Mulner in Heurika Gesler, plemenitih kamornikov naše vojvodske pisarnice, in žlahtnega Janeza Rišah in Flah, našega svetovalca, in modrih in umnih Konrada Impiber in Andreja, župnikov istega okraja v Marki poleg Zatičine sekovske in oglejske škofije, in v navzočnosti mnogoterih drugih, nalašč za to opravilo naprošenih in poklicanih pričó.

A jaz Pavel, sin pokojnega Ulmana iz Kastelruta, klerik briksenske škofije, cesarski zapriseženi javni notar, ker je zadržan po drugem važnem poslovanji Burkard de Stain iz konstanske škofije, isto tako cesarski potrjeni notar, in ker me je nujno in silno prosil, da mu pri spisovanju te listine pomorem, spisal sem jo lastnoročno, ter jej to obliko dal in svoj navadni pečat pritiskol, naprošen kot svedok od obeh strank.

Jaz Burkard de Stain pri Reni (reki), konstanske škofije, javni zapriseženi notar, bil sem navzoč sam pri obravnavi vseh skupnih in posameznih gori navedenih določeb ter sem jih v tej obliki sestavil, pa zaradi drugih važnih poslovanj sem dal drugej osobi to listino napisati, koje pismo pa kot svoje lastno pripoznavam, spričujem, da je pečat omenjenega svitlega kneza na to pritisnen zaradi trdnobe in večje določnosti gori obravnanih stvari.

Slavnost blagoslovenja zastave delalskega podpornega društva

v Trstu dne 24. septembra.

(Dalje.)

Banket.

V velikej redutnej dvorani gledišča »Politeama Rossetti«, ob steh katere so bile razvite vse zastave domačih in došlih društev, nabralo se je okolo 250 gostov, mej njimi društvo »Kolo«, »Sokolovci« in pevci iz Ljubljane in tudi nekateri »Sokolovci« iz Zagreba, na galeriji je bila goriška veteranska godba, v postranski sobi pa tržaški in okoličanski pevci. — Kosiilo je bilo navadno, a živahnost velika. Predsednik delalskega društva pred vsem naznani navzočim, da je stoloravnatelj banketa gosp. M. Polić, pri katerem se ima vsakdo oglašiti za besedo. Pri pečenki so uže začele napitnice. Prvo je napravil gosp. drž. poslanec Nabergoj na cesarja in cesarico, drugo predsednik Dolenc na protektorja in kumico, cesarjeviča Rudolfa in cesarjevo Stefanijo, pri obeh teh napitnicah so odmevali »živio«-klici, da se je tresla dvorana in godba je zagodla cesarsko himno, katero so nazoči stojé poslušali, tretjo napitnico napravil je podpredsednik Polić namesniku in njegovej gospi, prvemu, kakor današnjemu zastopniku protektorja društva, drugej kot kumici — namestnici. S četrto napitnico je zopet Dolenc srčno zahvalil se raznim gostom, Hrvatom, Ljubljancem, vrlim Notranjem in najbližjim bratom Goricanom, ki vsi so največ povzdigovali slavnost del. društv. Na to napitnico odmevali so ogromni »živio«-klici in godba je zaigrala »U boj«. V imenu Hrvatov se je zahvalil g. Huber iz Zagreba tržaškim Slovencem in Hrvatom za bratski sprejem, rekel je, da Hrvate in Slovence loči le mala voda, a v ostalem so eden narod. Gosp. Polić je napil špeciialno ljubljanskemu »Sokolu«, katerega zastopniki se nabajajo mej nami sicer privatno, ker jim je bilo zabranjeno vdeležiti se tržaške slavnosti »in corpore« sè zastavo, vsled česar je ljubljanski »Sokol« le »incognito« mej nami, a Tržčanom še bolj drag in mil, naj ga Bog poživi. Sprejeta je bila ta zdravica z burnimi »živio«-klici. Gosp. Legat iz Ljubljane se je zahvalil v imenu ljubljanskega »Sokola« in rekel, da se mu jako čudno zdi, ko vidi baš tukaj zbrana vsa razna društva »in corpore« sè zastavami i jako obžaluje, da se to ljubljanskemu »Sokolu« ni dovolilo, katerega udeležitev bi sicer veliko sijajnejša bila. Gosp. Hribar iz Ljubljane pozdravil je Tržčane v imenu ljubljanske čitalnice in napil odboru delalskega društva. Gospod Zalesnar iz Zagreba je napil tržaškim in okoliškim krasoticam, ki so najbolj dičile prelepo slavnost. G. Cegnar je napil g. Eisenhuta, pevovodju »Kola«, kot pravemu mojstru petja in rekel, da Trst še ni slišal tako krasnega petja, kakor denes po Hrvatih. Po tej napitnici so mnogi Slovenci prijeli g. Eisenhuta in ga nosili po dvorani, v kateri je bilo burno klicanje: »živio« Eisenhut. Zdal so »Kolaš« zapeli »U boj«, in za njimi so peli tudi ljubljanski pevci. Potem napije zopet g. Nabergoj v imenu tržaške okolice preljubim gostom, pravi, da je denes on v prav takem položaju, v kakoršnem je bil leta 1868 dr. Lavrič na šempaskem taboru, ko je vsklikol: Denes je mojega življenja najlepši dan. Tržaški Slovani tudi še niso imeli tako lepega dneva. — Znani rodoljub, g. Resman iz Rakke, napil je tržaškim Slovencem. G. dr. Gregorič, podpreds. podpornega društva Goriškega, zahvalil se je za napitnico v začetku napravljeno goriškim Slovencem kot drugom tržaških Slovencev v boju za svoj obstanek in napil najožje zvezi tržaških in goriških Slovencev. G. R. Dolenc z Slapa napije predsedništvu delalskega društva in državnemu poslancu Nabergoju, na kar so se po dvorani odmevali krepki: »tukaj smo«, g. Resman napije še g. Poliću in se mu zahvali v imenu vsega društva za izvrstno stoloravanje in za veliko njegovo požrtvovalnost pri uredbi prekrasne slavnosti. Napivalo se je še mnogo, omenilo se je posebno pohvalno prijateljskih odnosajev mej Hrvat in Slovenci v Trstu, ker oni mej seboj ne delajo nobene razlike in se faktično smatrajo za eni in isti narod; napivalo se je tudi še drugim osobam, a predolg bi postal naš popis, ko bi hoteli omeniti vseh napitnic. Ob 4¹/₂ uri pop. se zahvali stoloravnatelj, g. Polić za podeljeno mu čast in javi, da je konec napitnic. Godci zagodejo, zastavonosci vzamejo zastave in jih odnesó na ulico, od tam pa spremljani po občinstvu in po godbi v prostore podp. delalskega društva, kder jih shranijo.

Iz tega se razvidi, da je vladala pri banketu najlepša slovska harmonija in da je bil banket prav sijajen. Spominjali se homo te lepe slovske skupine svoje žive dni in vsak nazoči je vzel prepričanje sè seboj, da mora boljše postati, dokler vlada tako navdušenje za sveto reč mej inteligencijo Hrvatov in Slovencev. — Pred sklepom banketa je prečital odbornik g. dr. Mandić te le telegrame:

Karlovac. Prijateljstvu, uzajemnosti Hrvata i Slovenaca kliče srdačni »živio«.

Milan Kresić, predsednik »Kola«.

Zagreb. Prigodom današnje posvete barjaka veselil se je podpisano, da može srdačno čestitati toll lepój i uzvišenoj svečanosti, žali samo, što nije osobno zastupano, plam bratimstva neka i nadađe uzpruje slogu i ljubav medju nami. Živio jedinstvo! delalsko društvo! Živeli sakupljeni gosti!

Hrvatako zagrebačko radničko društvo.

Zagreb. Slaviju, koje danas slavite, veseli se hrvatski obrtnik i kliče: Živio slavjansko delalsko društvo, Živila sloboda!

Virovitica. Današnjoj slavi čestita Virovitička čitaonica.

Virovitica. Srdačni pozdrav dičnoj braći Slovencem radujuć se vašem uspehu uz želju, učvrstila se ljubav i sloga braće Slovenaca i Hrvata.

Društvo Kasina.

Virovitica. Svemogućí blagoslovio vaš rad, kojemu danas posvetom zastave temelj položite. Živeli Slovenci in istarski Hrvati!

Virovitičke mlade Hrvatices: Virovitice. Uztrajalo, množilo se kolo braće pod zastavom pomorana na dobrobit i sreću hrvatske nam domovine, kliče: Hrvatako virovitička mladož.

Virovitica. U duhu s vama uživajuć slavije današnje svečanosti posvete vaše zastave, kličemo vam samo otačbeniškim duhom i postojanim radom doječemo do željene cilji, Živeli Slovenci!

Gradjani i obrtnici virovitički. Uzhićenim srcem k vašoj svečanosti posvete zastave svestrani najbolji uspjeh i kliče: Živela istarska braća hrvatska.

Hrvatsko pjev. društvo »Rodoljub« u Virovitiči. Viraždin. Pjevačko društvo »Vilna« šilja bratski pozdrav, zeleć braći na podučeu dobar uspjeh.

Viraždin. Gombolačko društvo »Sokol« kliče braći na sastanku gromki živelil! **Križevac.** Sakupljene na posveti barjaka Hrvate i Slovence u ime sloga i bratinstva pozdravlja urnebesnim živelil! Pjevačko društvo »Zvono«.

Samobor. Zapričeni nekonktivni zapričkami prisustovati uzvišenoj svečanosti, želeć iskreno, da se na obala jadranskoga mora pod ponositim vašim barjakom sve veoma širi slovensko čustvo. Kličemo oduševljeno: Živili!

Hrvatsko pjevačko društvo »Jeka«. **Koprivnica.** Pod okriljem prejasne kume da pobratinsko nam društvo evalo najblagotvornije na apas društva rodu svoga kliče podravac v Koprivnici.

Predsjednik pjevačkoga društva »Prasniki«. **Karlovac.** Svim radnikom na polju narodnoga blagostanja i narodne svijesti božji blagoslov najradnačnej uspjeh i gromoviti napred!

Pjevačko društvo »Zora«. **Vukovar.** Najpovoljniji i imena kolaškoga dostovan uspjeh želi svojim sudrugovom.

Cociana. **Petrinja.** Petrinjski »Slavulj« raduje se s vama u duhu, želeć, da bi posvećeni vaš barjak bio moćnim vezom uzajemnosti medju nami: živelil!

Zrnec predajednik, Ugrenović tajnik, Ebner pokrovitelj. **Dunaj.** Statečným bratrim slowanským na pobteži jaderakem, jich krásne vlastnosti jsem týtó dni poznal k významne jejich desne slavnosti srdačne, pñani a ñpimne na zdar!

Dr. Nejedlý z Prahy toho časť ve Vidni. **Dunaj.** Bog ohrani visocega protektorja cesarjeviča Rudolfa! Večna slava neustrašljivim boriteljam za čast slovske mile nam majke, za napredek slovske in avstrijske ideje na obalih divne Adrije; posledica vaše junaske pogumnosti, vstrajnosti, previdnosti in značajnosti bude gotovo ta, da morje adrijskoga zopet postane slovsako. K ogromnemu uspehu, ki ste ga dosegli v sijajnej borbi in k današnjoj izrednej svečanosti čestita vam v imenu društva »Slovenije«

Radoslav Puki, predsednik. **Ferri-Romagna (Rimsko).** Blizu italijanskih bregov Adrije bivajuć, pošiljam vam, čuvarjem slovsanskih naših bregov jadranskih gromoviti živio! Geslo naj vam bude: Tukaj smo in tukaj tudi ostanemo.

Josip Noll. **Polj (Pola).** Veličanstvena zastava! Blagoslovljena urešena ljubaviju severne, istočne, južne i zapadne braće, koja te danas svojom željeznom rukom u vis diže, budi vjerna predhodnica tvog mlóg stada, komu najbolji uspjeh, najsrdačnej pozdrav urnebeski živio kliče

Puljska čitaonica. **Maribor.** Domoljubi slovenski ob nemškej mejl srčno čestitamo k sijajnej svečanosti in kličemo iz navdušenega srca: Živela slovska straža na jadranskom morju!

Čitalnica mariborska. **Ptuj.** Pogumno naprej, bratje slovenski na obalih slovsanske adrijskega morja. Lubezen do svojega naroda, zvestoba do vladarske hiše so tista tla, na katerih hočemo stati.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Zgodovinsko važni momenti, katero obhajamo v Trstu te dni: cesarjev i visoke Njegove obitelji prihod, petstoletnica združenja Trata z staroslavno habsburško hišo, pomenljiva razstava, slovesno krščenje delalskega društva zastave, — vse to nam daje toliko prevažnega gradiva, da moremo o političnih dogodbah le na kratko govoriti i le najvažnejše stvari omenjati.

26. t. m. so se pričeli deželni zbori: dolnji avstrijski, češki, moravski, šlezjski, solnograški, koroški in predarelski; češki je bil uže prvi dan nekako buren; dr. Kvičala je namreč govoril o zastopanju češkega vseučilišča v deželnem zboru, to pa ni bilo po vseči deželnemu glavarju (maršalu) i zato je vzel besedo govorniku i ni dopustil, da bi se o tej stvari dalje govorilo. — Vsi sedaj zbrani deželni zbori so dovolili znamenito podporo Tirolcem in Korošcem, katere je povenjen tako hudo zadela. — Sam cesar je daroval Tirolcem iz lastnega premoženja 100.000 gld. in pojde sam te dni v kraje, katere je povenjen poškovala, da na mestu še dalje okrene, kar je potreba. H kratki je tudi ukazal vladi, naj izplača Tirolskeje 500.000 gld. i Koroškeje 200.000 gld. po potrebi, in sicer se sme Tirolskeje 200.000 gld. in Koroškeje 50.000 gld. darovati, ostala svota pa posoditi brez obresti, ki se ima začeti povračati v letu 1836, da se popravijo poškodovane ceste in stavbe.

Ogrska vlada zahteva na vsak način, da se mora rešiti prašanje o granici h kratki s prašanjem o Reki. Ban Pejačević pa se temu ustavlja, ker bi se s tem zauleklo prašanje o granici do sodnjega dne. Vidi se iz tega, kake prijatelje imajo Hrvatje pri ogrskeje vladi.

Is Sarajeva se poroča, da je v Trstu cesar bosniškeje deputaciji zagotovil, da k malu obišče Bosno in Hrcegovino.

Vnanje dežele.

Maj Črnogorci in Albanci so se začeli krvavi prepiri i tudi pri teh ima Turčija roko vmes. Ona draži i ščuje Albance; deželni namestnik v Škodri skrivaj podpira to svadbo, da preglavico dela črnogorskeje vladi, ki ima poleg tega tudi veliko nadlego z begunji iz Hrcegovine in Krivošij. Tako stanje je za dalj časa nemogoče, i če se k malu ne zboljša, neizogibljiva je vojna.

Rusija dela neumorno dve veliki železnici, ki boste vezale vshod s zahodom, Evropa z Indijo in po katerih se mejnarodna trgovina na druga pota napelje. Na severnem vshodu dela veliko sibirsko železnico, ki bo vezala Evropo s tihim oceanom in bogatimi deželami, ki ob njem leže; na južnem vshodu pa kavkaško železnico, ki bo vezala hvalinsko s črnim morjem. Neizmerne dobičke bodo Rusiji te dve železnici donasale, posebno zakavkaška, na katero uže zdaj trgovinski oblastniki svoje oči obračajo, Kavkaška železnica potegne v malo letih nase vso velikansko trgovino iz bogate Perzije in Indije in tako se odpre zopet pot, ki je bila v starodavnih časih v trgovini najiminentnejša. Poleg vsega tega pa Rusija razširi na Jutrovem tudi omiko, katero je zatrl divji turški rod.

Egipt je uže do mala pomirjen; namestni kralj je razglasil splošno amnestijo s to izjemo, da niso pomiloščeni oni, ki so bili vstaji započestniki, in ki so morili in požigali.

Angleški časniki se zelo pečajo z Egiptom. Vsi svetujejo, naj se tam kaj stalnega in krepkega ustanovi, da ne nastopijo zopet nove zmešnjave. Na vsak način pa se mora tam turški vpliv popolnoma zatreti, ker turška vlada vedno dela spletke in kovarstva, in angleškeje vladi ni nič bolj neznosljivo, nego vtilkanje sultanovo v egiptovske zadeve. O tem imajo Angleži prav; tudi mi vedno poudarjamo: strani s Turkom, kolikor prej ide, toliko boljše bo; iti pa bo moral ter bi uže davno bil šel, da ga Angleži in Francozi, ali boljše: angleška in francoska vlada in v zadnjih časih tudi avstrijska, niso varovale. Zdalj pa se tudi te ne unemajo več toliko zanj.

Dopisi.

Iz Brkinov 22. septembra.

Letošnje leto je nam Brkinom prav nesrečno, kajti več nezgod nas je obiskalo. Spomladi nam je mraz (slana) sadno drevje in trto osmodilo. Ob žetvi pa nam je osodopolna toča — in sicer vasi: Barka, Vareje, Misleče, Vatovlje, Ostrovica, Kozjane polje potokla in sploh žito, pšenico, rž, ječmen, in druge pridelke tako omlatila, da so nekateri komaj seme pridelali. Po njih vse zeleni od tega žita. Nekateri so žito pokosili, ker so bile ostale le gole bilke (slama); zdaj pa je uže nad dvajset dni deževno vreme, tako, da uže ne ve ubogi naš kmet, kaj bi počel, ker nam je vse delo na polju zaostalo, vse gnjije; grozdje, kar ga je, razpocalo je po mnozem dežju in spletnelo ali segnijlo. Otave ne bo moč pokositi in posušiti; krompir tudi gnije. — Oj, ubogo ljudstvo! Na vse to pa še difteritika, ta nevarna vratna bolezen, ubogim roditeljem otroke kolje najbolj v vaseh: Pregarje, Huje, Gaberk, Tatre, Kozjane; v nekaterih vaseh je pomrlo nad 40 otrok, — nekaterim roditeljem vsi, zdravniške pomoči od strani vlade ni nobene, tako daleč smo od zdravnikov!)

Nedavno si je v Kozjanah en starček zavolj slabosti trehul prezeval in takej umrl. — Cesarjevega prihoda smo se tudi mi v naših srah veselili, vsak ga je želel videti — več naših kmetov mu je svoje reve potožilo. En kmet iz Barke mu je prošnjo 13. t. m. v Gorico nesel, ker se mu je imelo v Sežani drugi dan za c. k. davke prodati njegovo posestvo. In presvitli cesar mu je prodajo zemljišča ustavil.

*) Dajajte bolnikom dobrega medu (strdi), to zdravilo v mnogih krajih zelo hvalljo in utagne res dobro biti; škodovati pa gotovo ne more. (Uredn.)

Iz Borovnice dne 23. septembra.

Draga «Edinost», dovoli mi iz mojega uže zrujavlega peresa malo prostora, da rasjasnim čestitim bralcem Edinosti, kedo je kriv, da so v tržaški razstavi slovenski napisi bele vrane. V št. 49 Ed. je gospod dopisnik iz borovniške okolice od 5. t. m. izvrstno opisal, da ni gospod Gale kriv, da na njegove rastavljenj moki ni slovenskega napisa, ampak njegov oskrbnik Raschisch; no pa temu uže dobro znanemu «nemčurčku» ni tako za zlo jemati: a) čujte to le in strmite; V ponedeljek in torek sem bil v Trstu, da si razstavo ogledam, kar pridem slučajno do parketov gospoda «F. Kotnika iz Vrda, in zagledam: — «Fabbrica a Vapore Parchetti massicci, rimessati e Doghe ad uso pavimenti di F. Kotnik in Verd Rappresentante Aug. G. Petrovich Trieste Acquedotto N. 16». Massive fournirte Parquetten und Friesboden Fabrik von E. Kotnik in Verd Vertreter Aug. G. Petrovich Trieste Acquedotto N. 16. Kde je pa slovenski??? Tako vidite, čest. bralci Slovenec se sramuje slovenskega napisa na svojej firmi, gospod, nekdanji slovenski deželni poslanec, katerega so «Novice» pred leti tako povzdigovali, pokazal je tukaj ljubezen do svojega naroda, da se mi sili v spomin pregovor, ki pravi, da ni vse zlato, kar se sveti. Obžalovanja vredni so pač vsi tisti, ki pri lastnej dobri pameti nečije tako delati, kakor jim sveta narodna dolžnost ukazuje. Gospod Kotnik, dovolite mi prašanje: Bi li bil slovenski napis na Vašej firmi veliko več prostora potreboval, nego italijanski in nemški? Jaz mislim da ne! Vedite, če hočete uživati mej Slovenci pravo in resnično spoštovanje, morate tudi Vi, kakor vsak drug, spoštovati najdražje njihove svetlinje.

Z ljubljanskega močvirja, 15. septembra.
Znam, da si misli marsikdo izmej č. g. bralcev naše Edinosti: gotovo ni več mej živimi onega, ki se je bil enkrat oglašil od tukaj, tudi si lahko sieherni misli, da smo uže močvirje osušili in se nam res tako dobro godi, kakor je v svojej knjigi o močvirju pisal g. Potočnik, ki pa je sedaj v nečin rečeh drugega menjenja nego je bil tedaj, ko je rekel: Ljubljansko močvirje postane «kranjski banat». Mnogokrat mi je veleval notranji glas: na delo, na delo! Toda vsikdar je prevladala v prsih slabost, združena z miroljubnostjo, kajti, dandanes je uže tako: ako človek še tako miroljubno, dobrohotno za občno blagostanje govori ali piše, uže se mu očita, da dela neumir, da je hudoben, ali še celo, da je slavoželen.

Danes pa je zmagal vojni duh; da pokažem svetu znamenje življenja, odkrijem nekoliko slabosti onih, katerim je skrbeti za blagostanje prebivalstva na močvirju.

Pred vsem naj mi bo dovoljeno izpregovoriti o neprestanem dežju, ki napravlja povodenj, in ta provzročuje le premnogo škode, katera bi se pa gotovo lahko zelo omejila, ako bi močvirski odbor bolje rabil svoje moči; v stiri letnem življenju bil bi vendar uže lahko poskrbel, da se zelo škodljivi jez v Udmatu odpravi, Ljubljani pri izlivu Gradašice potrebi in tako pomore vodi hitreji odtok skozi Ljubljano. Čuditi se je res v sedanjem času, da ljudje, katerim je izročena skrb za občno blagost, pri tej priliki le preveč nase gledajo; čuditi se je ljudem, da se levijo enako sđurkom, ter kakor treba, tako barvo kažejo; čuditi se je ljudem, da, če uže ne vidijo, naj bi vendar slišali, pa tudi tega nečeljo Ni treba ne pazljivega očesa in tudi ne tanko čutečega ušesa, da se sprevidi, kaj zadržuje vodo v Ljubljani; tudi ni potreba kakega posebnega duha, da bi človeka razsvetlil in mu dal spoznanje, od kod vse to! Naprej ne smem, le toliko rečem: vlada čepi na nakopčenem, z vsjo postavno silo nabranem denarju v zboljšanje močvirja kot koklja na gnezdu, močvirski odbor pa, (da ne rečem vsi odborniki) gleda le na korist — nekaterih. Močvirski odbor si je izbral za svojega načelnika moža z imenom dr. Kozler-ja, a ta gospod nezna, če tudi rodom Slovenec, slovensko čitati, še manj pravilno pisati! Ta gospod svoje oči le bolj na belo Ljubljano obrača, nego na uboge močvirce, kateri so mu po svojih voličih pomagali do te česti. Kam pridemo po tem potu? močvirje je povodnji čedalje bolj podvrženo, in to zato, ter udmatiski jez brani, da voda naprej ne nese, kar Gradašica v Ljubljano prinese! Močvirje je sedaj po novaj vcentitvi res z davkom preobloženo! Vse pritožbe proti vcentitvi niso nič pomagale, ker reklo se je: pa si vodo odpeljite, odpravite! Tukaj nastane žalostno prašanje za posamične močvirce, moremo li tako teško delo? — Ako se dalje pomisli, da pridelki z močvirja nemajo iste vrednosti, kakor s trdega polja, ako se pomisli, koliko daje močvirje troškov pri kopanju grabnov, napravljanju mostov, vrdrževanju potov l. t. d., katerih trda zemljišča nemajo; nazadnje pa se močvircu naklada vrhu vseh drugih davkov še naklad za osušenje močvirja, ki se pa le s persom v sobi — vsušuje: mora se priznavati, da močvirce ne uživa zaviljenja vrednega življenja.

Domače in razne vesti.

Petstoletnico, kar se je Trst združil z Avstrijo, obhajamo danes. Mi tedaj na prvem mestu priobčujemo dotično pogodbo, ki je gotovo zanimljiva in velevažna ne le zgodovinarjem, temuč vsem avstrijskim državljanom. — Ker imamo s tržaškimi zadevami zdaj toliko posla, zato prosimo č. gg. dopisnike, naj z nami nekoliko potrpe i čestiti gg. naročniki pa nam gotovo ne bodo jemali v zlo, da se zdaj skoro izključljivo s Trstom pečamo; to zahtevajo sedanje okoliščini; k malu pa več pozornosti obrnemo tudi na druge stvari.

Cerkvene slavnosti 500 letnice, odkar je prišel Trst pod Avstrijo v cerkvi sv. Ivana v nedeljo 1. oktobra, vdelež se ta le društva: društvo «Edinost», društvo čitalnica, podporno delalsko društvo in «Sokol» v opravi se zastavo. Od 9. uri zjutraj se zberó udje delalskega društva in «Sokol» v pro-

stori delalskega društva in odrinejo od tam naravnost k sv. Ivanu. Druga društva se zberó pred cerkvijo sv. Ivana točno ob 9^h, predp. Ob 10. uri se začne sv. maša, pri kateri bodo peli svetoivanski peveci. «Sokol» bode delal špalar v cerkvi.

Spominek. Baron Sartorio prevzel je nalogo, da pobira doneske, a ne izpod 1000 gl., za napravo spominka cesarju Fran Josipu I. kakor spomin na današnjo 500 letnico.

Novo politično društvo v Trstu se baje rodi; a porod je težek i dete menda slabo, kateremu ne moremo prorokovati dolgega i krepkega živjenja, ker njegov glas je tako slab, da ga še pri vratih ni čuti. Tega društva načelo ima biti svoboda (ta beseda uže jako preseda i ne po krivici), potem avstrijskega mišljenja (ali Trst ni v Avstriji, da treba naglašati stvar, ki se mora uže sama ob sebi umeti?), in pospeševanje italijanske narodnosti (ali se italijanske narodnosti morebiti zdaj kaka krivica godi?). Naravnost moramo trditi, da nam tako politično društvo nič ni po všeči, vse preveč diši po nekej zmernej i tihej nemško-italijanskej iredenti. — Saj se pa menda tudi snuje pri zaprtih vratih, ter imajo vstop le privilegirani ljudje, vzlasti fakedjozni; tako vsaj se nam pripoveduje. Bog nas varuj tacega avstrijsko-patrijotično-fakedjozno-svobodnjaško-Herbst — — — društva!

Darovi za šolske vrte. Visoka c. k. namestništvo v Trstu je 50 gl. za sezanski in 50 gl. za komenski šolski vrt podariti blagovolilo.

Številke, katere so bile o priliki blagoslovenja zastave delalskega popornega društva pri koncertu v Dreherjevem salonu vzdignene, pa se dotični za darove oglašili niso so te le: 39, 427, 4538, 5955, 6308, 6172, 6312, 6319, 6375, 6721. Dotični, kateri imajo kako teh nevzdignjenih srečk, naj se oglasijo osobno ali pismeno v društveni pisarni Corsia Stadion št. 11.

Iz Gorice nam poročá prijatelj: V ponedeljek ob 5. uri smo odrinoli mi goriški Slovenci, večinoma udje podpornega društva goriškega iz Trsta v Gorico, vsi veseli in navdušeni po takej velikanskej slavni v Trstu. Z nami je šla tudi veteranska godba goriška, ki je godla vsakokrat, ko smo se bližali kakej postaji; ko smo pa došli v Gorico, razvili smo zastave in z godbo marširalo nas je kakih 200 in več naravnost na ravnik v naše podporno društvo. Potoma so se naše vrste še pomnožile in ko smo bili na Travniku, bila je vsa Gorica po koncu, — vsi so gledali in popraševali, kaj to pomenja. Resnično, lep, patrijotičen prizor je bil to in prvi odmev tržaške slavnosti! V vašem poročilu ste pozabili omeniti, da se je tudi goriško podporno društvo vdeležilo sprejema se zastavo od «Politeama» in nazaj. Vi ste poročali, da je bilo brez zastave. Res je, da društvo nema še prave zastave, pa za to slavnost (kakor tudi za priliko cesarjevega prihoda) si je bilo omislilo provizorično zastavo. Naš zastavonosec je bil g. Štefan Makuc, mlinar v Grojni, rojen v Solkanu, podporni ud našega društva.

Ricmanje. Kedo ne pozna te vasi na pragu Istra, kateri Slovenec ne pozna božje poti k sv. Jožefu v Ricmanju. Pač manj pa je znano, da so Ricmanjci prava slovenska straža na Adriji. — Lega Ricmanj je namreč taka, da nadkriljuje žaveljski morski zaliv. — No, v četrtek popoldne je bilo povabljenih nas nekoliko tržaških Slovencev v Ricmanje k pomenljivej veselici. G. Kuret iz Ricmanj dovršil je letos pripravnico v Kopru in imenovan je učiteljem v Kubedu; v četrtek pa so mu napravili ricmanjski peveci in možje takozvani «likof» na odhod. Okolo 4. ure popoldne se je zbralo v gostilni pri županu g. Pregarcu 28 lepih fantov, samih dobrih pevcev in 20 prvih možakov, vsi ti in tržaški gostje sedemo v velikej s cesarsko podobo in slovenskimi zastavam in napisli okrašenej sobi okoli treh velikih miz in tam nam «servirajo menu», kakoršnih pogrešamo pri banketih. Kaj pa še izvrstna nova bržanka sladka kakor med in črni refošk! Vsega je bilo v obilnosti, vse okoli mize veselo. G. učitelj Kuret pozdravi prvi nazočne in razloži pomen današnje veselice, ter konečno kliče »živio! cesarju in cesarskej obitelji, gromoviti živio!» — klici, peveci zapojejo cesarsko pesem, katero nazočni stojj poslušajo. Zatem pozdravi zopet g. Kuret tržaške goste. G. Dolinar odgovori in napije vrlemu učitelju, ki je izuril tako močan zbor. Napivali so tudi kmečki fantje in njih napitnice so bile polne naravne, kmečke poezije, naj omenjamo posebno Janca Zuljana in Loreta Kureta, ki kažeta veliko talenta. Govorili in napivali so še g. Žitko in drugi iz Trsta in domače fante navduševali, napil je tudi oče mladega učitelja, g. Kuret, znani rodoljub in stari ud «Edinosti» g. Anton Križman iz Žavelj, kateri je poslal njegovemu sinu velik dar v spomin nastopa kot učitelj, švigale so sploh pomenljive, navdušene napitnice, vmes pa so peli vrli peveci, katere je v kratkem času tako dobro izuril g. Kuret, novi učitelj Kubedski. — Mi se nadejamo, da bode tudi v Kubedu tako lepo skrbel za občni napredek, poduk in lepo vedenje fantov. Ob 7. uri zvečer smo odšli mi tržaški gostje, spremeljali so nas fantje prepevajoč krasne pesmi, mej streljanjem topičev in šviganjem ognjemetov. — Ta sprejem, tolika gostoljubnost, to pelje, to vzorno vedenje iznenadilo je nas Tržčanane. Mladega učitelja, ricmanjske fante, izvrstne pevce in pametne narodne možje, ki mladino navdušajo za lepo in koristno, stavimo v izgled mnogim drugim vasem. Bog živi rodoljubne Ricmanjce!

† Jurij Mihelc, rojen v Ljubljani l. 1805, pianist i vrste, ki si je na francoskem napravil slavno ime, umrl je 1. t. m. v Villeroy na francoskem. Izučen bil je na Dunaji, a živel je od leta 1846 večidel v Parizu.

Zanimiv igrokaz v italijanskem jeziku je izdal v spomin 500 letnice, odkar je prišel Trst pod Avstrijo g. šolski nadzornik, dr. Ložar. To je tisti patrijotični igrokaz, katerega je bil napravil velik in

slavnoznan tržaški rodoljub Rossetti leta 1814, ko je Trst zopet prišel iz francoskih rok v avstrijske. Rossetti je v krasnej italijanščini v vezanej besedi s tem igrokazom hotel svetu pokazati, da je Trst najzvestejše avstrijsko mesto, iz vsake besede veje avstrijski patrijotizem. A kako so se časi potem spremenili! Knjižico je g. izdavatelj volil potomcem slavnega Rossetti-ja, g. Paskvalu pl. Rossetti-ju Skanderskemu, namestništvenemu tajniku v Trstu. — To knjižico priporočamo našim Iredentom.

Avstrijska ekspedicija na severni tečaj se je v Jan Mayen srečno izkrcala in si stanovanja na jugu Medvedje gore prav dobro postavila, natanko po napravljenem načrtu, da so varna severnih in vshodnih vetrov. Izkrcanje je bilo zaradi ledu sicer zelo težavno, vendar se je srečno izvršilo. En mornar je za legarjem umrl in častnik Sobieski je bil pri postavljanju hiše po naključbi hudo ranjen, pa mu je uže boljše. Vsi drugi so popolnoma zdravi in veseli, ter uže od 14. avgusta delajo znanstvena opazovanja. Lov zdaj še ni zdaten, ker ni še drugega razen morskih ptic in plavih lisic. Morskih psov in somov je zelo veliko, ali ne bližajo se obrežju. V dolgih nočeh pa k malu pridejo morži in beli medvedje.

Vabilo na naročbo.

S 1. oktobrom se začne zadnje četrletlje tekočega leta. Vabimo torej uljudno vse gg. naročnike, katerim naročnina poteče, ali kateri so še za minole mesece kaj dolžni, denarje kmalu poslati. Za 1/4 eta se plačuje 1 gl. 50 kr. Tudi nove naročnike rado sprejemamo.

Opravništvo «Edinosti».

Zahvala.

Podpisani odbor se zahvaljuje najtoplejše vsem hrvatskim, slovenskim in vsem drugim čestitim gostom, ki so počestili in povzdigovali našo slavnost blagoslovenja zastave, dne 24. t. m. Bog jih živi!

V Trstu 28. septembra 1882.
Odbor delalskega podpornega društva
pod pokroviteljstvom Nj. visokosti cesarjeviča Rudolfa.

Naše male srečke. Primerjavanje malih srečk je gledé na bližnje izdavanje srečk rudečega križa gotovo prav važno. Mej malimi srečkami so Rudolfove in Keglevičeve onim rudečemu križu najbliže, ker imajo isto nominalno vrednost 10 gold. Primerjevalno pretehtovanje takih vrednostnih listin, kaže nam ta-le rezultat.

Ime srečk.	Glavna dobitka.	Najmanjša dobitka.	Iztrebanja v lotu.	Denašnji kurz.
Keglevič	10.000	10 gl. K. v.	1	19.-
Rudolf	15.000	15 gl.	3	31.50
Rudeči križ	200.000	12 gl. do 20 gl.	3	12.50
	100.000	1a odrezek za 50.000 premijo	in do 1. 1894 po 3	

Primerjevanje je na vsak način ugodno srečkam rudečega križa. To velja posebno gledé višje dotacije glavnih dobitkov in gledé števila letnih žrebanih. Posebno važna pa je okoliščina, da kupec Keglevičevih ali Rudolfovih srečk mora zanje po 8¹/₂ do 9¹/₂ gl., več plačati po denašnjem kurzu, nego utegne najmanj dobiti, mej ko pri srečkah rudečega križa ni nobene enake zgube. Uže v prvem letu velja ta srečka, to kar se zanje plača po predbrojenju, kesneje pa utegne ta vrednost celo polagoma poskočiti do 20 gl. Razen tega je treba ozir jemati tudi na vrednost tudi odrezek ali kupon za premijo, kateri je promesa na 112 izžrebanih in katerega dobi posestnik rudečega križa vedno potem, ako zadene naj nižjo srečko. Ta promesa ima tudi svojo vrednost, katera blizo odgovarja enej tretjini vrednosti srečke. Kar konečno zadeva kurz Rudolfovih in Keglevičevih srečk, daje prav on upanje, da kurz srečk rudečega križa zdatno poskoči posebno, ako v poštev jemljemo vse poprej navedene okoliščine.

Tržne poročilo.

Kava. — Kupčija mlahova, cene so niže postale ter so jako šibke. Moka stane gl. 130 do 134. — Ceylon plant. debelo zrno gl. 118 do 135. — drobneje zrno gl. 112 do 126. — navadno baža gl. 83 do 100. — Portorico gl. 86 do 95. — S. Domingo gl. 56 do 60. — Rio gl. 36 do 56. — Santos gl. 48 do 60. — Java gl. 62 do 65.

Sladkor — srednja kupčija; Pilé gl. 35¹/₂ do 35, v štokih gl. 35 do 36¹/₂.

Olje. — Srednja kupčija, cene skoro nespremenjene, a stalno. Jedilno olje gl. 40 do 43, namizno gl. 51 do 63.

Sadje. — Pomeranče in limoni stanejo pri neznatni kupčiji od gl. 8 do 10¹/₂. — Opaša gré dobro od rok po gl. 21 do 22. — Sultanina gl. 30 do 45. — Čebe gl. 20 do 33. — rožiči gl. 9¹/₂, fige v venci gl. 18 do 19. — v sodih gl. 14. — mandlji gl. 78 do 78.

Riž. — Mlahova kupčija, Italijanski gl. 15 do 21. — indiški gl. 12 do 13.

Petrolje. — Cene sopet šibke, mlahova, ker sti došli 2 ladiji z 11.000 soščeki. Cena je danes gl. 9¹/₂.

Domači pridelki. — Mlahova kupčija, cene primerno nizke. Fižol stane rudeči gl. 10, bohinec gl. 10¹/₂, fineje baže gl. 11 do 11¹/₂. Maslo od gl. 70 do 96.

Žito. — Neznatna kupčija, cene mlahove. Pšenica gl. 9¹/₂ do 10¹/₂, kuruza gl. 8.50 za kesnejo dobo, to je za spomlad gl. 7 do 7¹/₂.

Za slavnost blagoslovenja zastave delalskega podpornega društva so nadalje darovali gg. J. Burgstaller 20 gl., A. Winkler 10 gl., F. Ceglar 2 gl., Trebec J. 40 kr., Valenčič 20 kr., Josip Mihel 30 kr., Josip Timitz 20 kr., po g. Vučkoviću: Janez Šabec 10 gl., Cenčič 1 gl., Veselo društvo 1 gl. 30 kr., Nikolich Nikola 5 gl., E. Livesey 5 gl., D. Fruschlich 5 gl., po g. Schmidtovej: gosp. H. Jekler 1 gl. 5 kr., J. Debeve 60 kr., Pogačnik 60 kr., Možetič 50 kr., po g. Katalanu: J. Ž. 50 kr., T. Wigele 50 kr., skupaj 64 gl. 15 kr., zadnjič iskazanih 457 gl. 55 kr., torej skupaj 521 gl. 70 kr.

Dunajska borza
dne 29. septembra.

Enotni drž. dolg v bankovcih	76	gld.	90	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	77	"	30	"
Zlata renta	95	"	40	"
1860 državni zajem	92	"	90	"
Delnice narodne banke	825	"	—	"
Kreditne delnice	317	"	50	"
London 10 lir sterlin	119	"	10	"
Napoleon	9	"	44	"
C. kr. cekini	5	"	64	"
100 državnih mark	58	"	20	"

Št. 629.

Služba vrtnarja.

Na deželnej kranjske vino- sadjerejske šoli na Slapu pri Vipavi je služba vrtnarja za oddati. Vrtnar mora biti slovenskega jezika v govoru i pisanju zmožen, razumeti mora sadjerejo, zelenjadorejo i cvetlice-rejo popolnoma; kdor razumi i žebelorejo i svilorejo ima prednost. S to službo je v zvezi mesečna plača 30 gld., prosto stanovanje, i prosta kuhinjska zelenjava za dve osobi.

Postavno kolekovane, z spričali zmožnosti predvidene prošnje; pošljejo naj resnično zmožni pošteni in trezni prositelji do 15. oktobra t. l. podpisanemu vodstvu.

Vodstvo deželne kranjske vino- sadjerejske šole na Slapu pri Vipavi dne 25. septembra 1882.

R. Dolenc,
vodja.

3-1

Pozor!

Kedor hoče dobro in okusno vino piti, bodisi novo ali staro, naj pride v krčmo »pri Stonu« v ulici Piccolomini zraven ljudskega vrta, kder v saboto 30. t. m. svojo gostilno odpre in se priporočam slavnemu občinstvu.

Franjo Role.

C. k. privilegirano društvo
Riunione Adriatica di Sicurtà

v Trstu.

Zavaruje proti požarom, provozu po suhem, rekah in morju, proti toči, na življenje v vseh kombinacijah.

Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1881:

Glavnica društva	gld.	3.300.000.—
rezervni fond od dobičkov	"	625.927.02
" " za pokritje premikanja vrednosti efektov	"	161.500.—
Premijna rezerva vsih oddelkov	"	6.638.505.—
Rezerva za škode	"	284.591.—

V portfelju:

Premije, ki se imajo potirjati v prihodnjih letih	"	13.206.696.47
---	---	---------------

Skupni znesek vsih škod plačanih od l. 1838 do 1881

Urad ravnateljstva

Via Valdirivo, št. 2 (v lastnej hiši). 24-6

Menagerija Bachova.

Od nedelje 24. t. m. naprej je ta menagerija odprta od 9. ure zjutraj do 8. zvečer, in vsak dan ste 2 predstavi, ob 4^{1/2} in 6^{1/2}, popoldne. Cene so se znatno znižale, in plati se za 1. sedež 60 soldov, za 2. sedež 20 soldov, za 3. sedež 15 soldov. Vojaki in otroci plačujejo na tretjem sedežu po 10 soldov.

20 soldov, za 3. sedež 15 soldov. Vojaki in otroci plačujejo na tretjem sedežu po 10 soldov. 8-2

H. GIESSENBIER

TRST

— Via delle Legna št. 3 —

ZASTOPNIK DOMAČIH IN INOSTRANSKIH FABRIK.

Zastopnik sledečih firm:

ANT. HERBERG
tovarna preje	JOS. TH. ROHLITZ
tovarna gumb iz orebove ljušine.
C. M. SCHREIBER
tovarna barvana	L. BARTH
tovarna ikatelj za nosanje sandalovskih
FERD. PIATNIK & SÖRNE
tovarna kart za igro	W. HERRMANN & C.
tovarna vseh potrebnih za fotografije
SCHMITT & FORDERER
tovarna biksa	L. TURKEL
tovarna vseh potrebnih za fotografije
JACOB I. BAUER
tovarna kositarja	SCHIPPANG & WHEHNEL
tovarna kolodija in kemikalij
GEHR. HANDSCHKE
tovarna stekla	CARL HOLLY
tovarna strojev za petrolijske svetilnice
JOH. ROSNER
tovarna lesenega blaga in bukovih trak	GEHR. BONGARDT & C.
tovarna vlitega jekla in fužine
SEYFFERT & SCHÖNFELD
tovarna volnenega blaga v Greiz-u	C. W. SCHMIDT
tovarna pasov iz bombašine za transisije
H. PELTZER
tovarna svilnatoga traka in čipk	C. SCHWANITZ & C.
tovarna blaga iz gataperke za tablično rabo.
A. WOSCHNAGG
tovarna lesenih šabljav in fužina	FRANZ JOS. FISCHER'S W.W.
tovarna traka
OBERBAUER & DITERT
tovarna umetnih cvetlic in krasoprosja	H. HURWITZ
3-3
tovarna stampilij iz kavčuka
CHARLES MINDT
New-York (Amerika)	

Na razgled v razstavi, poslopje št. 2., vrsta C., red 13. šte. 868.

Najnovejši patent-hlačniki!

Najbolje praktični, primerni, elegantni!

Dom. Schönbaumsfeld-ovega sina
na Dunaju.

Na prodaj pri vseh trgovcih na veliko in skoraj pri vseh na drobno, v avstro-ogrskoj državi.

Prosi se, dobro paziti na izdelavo. Komitajska zaloga en gros pri

12-8 **Johann Aichner** i. Judenplatz Nr. 2

Gostilna „zur STADT WIEN“

via S. Nicolo št. 11, v središču mesta, priporoča svoje lepe prostore po nizkej ceni. 21-20

Krojač Anton Bonné

se je preselil dne 24. avgusta 1882 na »Piazza S. Caterina« Nr. 1, prvo nadstropje (blizu gostilne »Eiskeller«.) 12-8

Naznanilo.

Čestitam si obilim svojim kupcem naznanjati, da sem prejel obilo zalogo manufakture iz prvih pariških in dunajskih fabrik. Itd. tu spodaj omenjene robe in mnogovrstnih drobnosti.

Platnina vsake vrste, barvana in bela.

Volneni šavili razne vrste.

Perilo vsake vrste.

Odeja.

Drobnosti velika množina na izbor. V vsem se mi ni bati nobene konkurence.

Jakob Klemenc, trgovec.

Via St. Antonio 1.

6-4

Nove mehe pihalnike

vsake baže, najboljšo sestave in trpežnosti izdelujem podpisani za polovico cenejšje, kakor dunajske in druge tovarne.

Čenike pošiljam na željo brezplačno in poštino prosto.

Eden meh je na razgled v tržaški razstavi v II. razredu šte. 1338.

Iz tega se lahko vsak prepriča o mojem delu, kakor tudi iz sledečega spričevala; drugih spričeval in pohvalnih pisem v originalu hranim mnogo doma, in vsakdo jih sme pregledati.

Za obilna naročila se priporočam

Matija Zupan

v Kropl (Oberkrain).

Spričevalo.

Gospod Matija Zupan iz Kroke na Gorenskem napravil je za mojo kladivno kovačnico leta 1881 nov cilindrat meh s podvojenim delom, kateri mi jako dobro služi, in je v mojo najpopolnejšo zadovoljnost izvršen. — Taisti goni tri ognje ob enem, potrebuje le malo moči za gonitev, teče počasi in prav mirno; dela pa se z njim lahko in z dobrim vsehkom, izdelan je trpežno in iz prav dobrega blaga. — Stejem si torej v dolžnost, tega mojstra za izdelavanje mehov i najboljšo vestjo vsakemu najtoplejšje priporočiti.

V Št. Juriji na Taboru (na Štajerskem) dne 3. sušca 1882.

Janez Drobež, m. p.

Da je Janez Drobež to spričevalo spisal in lastno-ročno podpisal, se potrdi.

Občinski urad Št. Juri na Taboru 3. marca 1882.

(L. S.) Gregor Kos, obč. predstojnik. 6-6

Loterijski zajem avstrijskega društva „rudečega križa“.

PODPISOVANJE

na

250.000 srečk po 10 gld. — nominalne vrednosti

loterijskega zajma avstrijskega društva „rudečega križa“

po kurzu 12 gld. 50 kr. av. vr.

C. kr. privilegirana avstr. »Länderbank« predlaga od avstrijskega društva »rudečega križa« kupljenih srečk delni znesek 250.000 srečk pod spodaj navedenimi pogoji za javno podpisovanje.

1. Podpisna cena znaša 12 gld. 50 kr. av. vr. za srečko in ima vsak 4 gld. takoj pri podpisu v gotovini plačati. Ostanek z 8 gld. 50 kr. se ima dva dni po razglašeni razdelitvi plačati. Po tem dnevu izročena plačila ima podpisnik po 6%, zaobrestiti, ali vplačati se imajo najdalj do 31. oktobra 1882.

2. Podpisuje se

30. septembra 1882.

in sicer:

- na Dunaji pri likvidaturi c. k. privilegirane avstrijske Länderbank,
- v Budapeštu pri delničarskem društvu ogorske deželne banke,
- v Pragi pri českej Unionbank,
- v Brnu pri menjalnici moravske eskomptne banke,
- v Gradou pri menjalnici štajerske eskomptne banke,
- v Lincu pri banki za gorenje Avstrijsko in Solnograško,
- v Levovu pri c. kr. priv. gališkej delničarskej hipoteknej banki,
- v Črnovicah pri bukovinskej zemljiško kreditnej napravi

mej navadnimi službenimi urami

Razen tega se sprejemajo podpisi na Dunaji skoraj v vseh menjalnicah in v večjih mestih avstrijsko-ogrske države, v katerih se nahajajo deželne ali ženske podružnice avstrijskega društva rudečega križa ter se ti pošiljajo društvu na Dunaj.

3. Če se podpiše večji znesek, nego omenjeni, zmanjšajo se podpisani deleži in si pridržuje c. k. privilegirana avstrijska Länderbank način razdelitve določiti.

4. V primerljajizmanjšanja podpisanih zneskov, porabijo se pri vpisanju izločeni zneski za vplačilo zadevajočih izdanih srečk. Ostanki pa se imajo vplačati v dobi kakor je bilo rečeno pod točko 1. Ako bi pa ostali prebitki, takoj se v gotovini povrno.

5. Pri podpisovanju se imajo rabiti za to določeni obrazki, ki se brez plačila izdado. Vsak podpisnik dobi pri podpisu in vplačitvi v točki 1. določenega plačila 4 gld. za srečko od dotičnega zajmnega zavoda podpisano potrdilo, proti kateremu se mu po razglašenju izdanih srečk dotične srečke izročijo.

Na Dunaji, 20. septembra 1882.

3-3

C. k. privilegirana avstrijska »Länderbank«.